

BILTEN

AKTUELNO U SVETU ENERGETIKE

Arijas Kanjete pre kraja mandata:

Pravila za tržište električne energije do 2019.

Zakret Španije – podrška ograničenju mehanizama kapaciteta

EU: Na mehanizme kapaciteta 58 milijardi evra – tvrdi Grinpis

DNV GL: Gas preuzima primat nafte već u 2026

Analiza:

Potrebno je da se desi mrak, pa da tržište električne energije shvati ranjivost sistema

European Commission
Commission européenne

SADRŽAJ

Arijas: Do kraja godine dogovor o novim pravilima za EU tržište električne energije	OVDE
CAN Europe: Junkerov govor bez ukazivanja na klimatske obaveze EU	OVDE
Naučnici upozoravaju na veliku grešku u EU Direktivi o obnovljivoj energiji.....	OVDE
Zaokret Španije – podrška ograničenju mehanizama kapaciteta.....	OVDE
Poljska: Smanjenje uglja u energetsom miksu na 50% zahteva ulaganja od 70 mlrd evra	OVDE
EU: Na mehanizme kapaciteta 58 milijardi evra – tvrdi Grinpis.....	OVDE
Potrebno je da se desi mrak, pa da učesnici na tržištu električne energije shvate ranjivost sistema.....	OVDE
Evropski sud revizora: Vlade EU zanemaruju propise o kvalitetu vazduha.....	OVDE
EU energetske firme protiv uvođenja post-Brexit tarifa na evropsko-britanskim interkonektorima	OVDE
DNV GL: Gas preuzima primat nafte već u 2026.....	OVDE
Rumunski Transgas ponudio ustupke u transportu gasa prema susedima.....	OVDE
Na pomolu dogovor o nastavku tranzita ruskog gasa preko Ukrajine?	OVDE
Putin: Turski tok možda kroz Mađarsku.....	OVDE
Nemačka želi da se priključi Inicijativi tri mora?	OVDE
Trump: Nećemo sankcionisati kompanije iz projekta Severni tok 2.....	OVDE
Evropski Big Oil pred „monumentalnim“ skokom ulaganja u čistu energiju.....	OVDE
Američki naftni giganti se pridružili klimatskoj inicijativi.....	OVDE
Broj „prljavih“ dizelaša i dalje raste u Evropi.....	OVDE
Hrvatska država opet oduzela dozvolu za istraživanje kompaniji Ina.....	OVDE

Arijas: Do kraja godine dogovor o novim pravilima za EU tržište električne energije

BRISSEL – Ministri energije zemalja Evropske unije nameravaju da se do kraja ove godine (odnosno do kraja mandata postojeće Komisije) dogovore o novim zajedničkim pravilima dizajna tržišta električne energije, uključujući granice za emisije za termoelektrane koje dobijaju državne subvencije preko tzv. mehanizama kapaciteta, najavio je prošle nedelje evropski komesar za klimatsku politiku i energiju, Migel

Agencija **Platts** navodi da su mehanizmi kapaciteta i određivanje obima prekograničnih prenosnih kapaciteta koje mrežni operatori moraju da učine dostupnim za trgovanje, dva najspornija pitanja koja stoje na putu usvajanja novih pravila.

Učesnici na tržištu su takođe zabrinuti zbog planova EU pregovarača da primoraju sve operatore prenosnih elektroenergetskih sistema da do kraja 20205. obezbede najmanje 75% kapaciteta za trgovanje između svih cenovnih zona.

Naučnici upozoravaju na veliku grešku u EU Direktivi o obnovljivoj energiji

BRISSEL – Evropa bi mogla doživeti rast nivoa emisija gasova efekta staklene bašte u nekoliko narednih dekada zbog nove direktive koja klasifikuje drvo kao obnovljivo gorivo, upozorava se u jednom naučnom radu objavljenom u septembru.

Ovog leta, naime, evropski zvaničnici su objavili poslednju redakciju nove energetske direktive namenjene bezmalo udvostručenju korišćenja obnovljive energije na prostoru Evropske unije do 2030. Poslanici u usvojenom tekstu Direktive o obnovljivoj energiji kategorizuju drvo za nisko-ugljenično gorivo.

U radu osam naučnika iz SAD i Evrope, koji je objavio list Nature Communications, konstatuje se da će ta bioenergetska odredba u Direktivi uzrokovati novu obimnu seču šuma u svetu. Oni ističu da će biti potrebno saseći i sagoreti dodatne količine drva, jednake svim postojećim evropskim potencijalima, samo da bi obezbedilo 5 odsto energije Evrope. Možda značajniji alarm od toga je upozorenje naučnika da će upotreba drveta za energiju verovatno rezultirati povećanjem od 10 do 15 procenata emisija iz proizvodnje energije u Evropi do 2050. godine.

CAN Europe: Junkerov govor bez ukazivanja na klimatske obaveze EU

BRISSEL – Evropska Mreža za klimatske akcije (CAN Europe) je - u reakciji na tradicionalni govor predsednika Evropske komisije Žana Kloda Junkera o stanju EU - saopštila da on nije doneo ništa konkretno kada se radi o temi klimatskih promena. „Razočaravajuće je da je predsednik Junker propustio da ukaže na planove Komisije vezano za novu dugoročnu klimatsku strategiju, gde je neophodno uneti jasne obaveze o smanjenju emisija na neto nulu pre 2050. i na održavanje rasta globalnog zagrevanja na maksimalnih 1,5°C,“ rekao je Vendel Trio, direktor CAN Europe, najveće koalicije ekoloških nevladinih organizacija na Starom kontinentu.

Inače, Junker je 12. septembra održao svoje četvrto i poslednje godišnje obraćanje Evropskom parlamentu. Za godinu dana, u septembru 2019. godine trebalo bi da bude postavljen novoizabrani Evropski parlament koji će se baviti procesom izbora novih zvaničnika Unije.

Zaokret Španije – podrška ograničenju mehanizama kapaciteta

MADRID – Vlada Španije počela je da ukida državnu pomoć termoelektranama na uglj, saopštavajući da sada podržava plan Evropske komisije o zabrani finansiranja tzv. mehanizama kapaciteta elektranama koje emituju više od 550g ugljendioksida po proizvedenom kilovat času.

Teresa Ribera, ministarka za ekološku tranziciju, obelodanila je ovo na sastanku referentnog parlamentarnog komiteta 19. septembra posvećenog reformi španskog tržišta električne energije.

„Sve reforme moraju biti na liniji Zimskog paketa Evropske komisije,“ kazala je ona vezno za reformu EU pravila za tržište električne energije o kojima se trenutno raspravlja na nivou Unije. „Jedna od tema rasprave su granice emisija za plaćanja kapaciteta. Španija podržava granicu od 550g CO₂/kWh,“ dodala je Ribera.

Euractiv navodi da bi ova, inače malo zapažena najava ministarke, mogla da promeni ravnotežu na nivou Evrope kada je reč o sudbini tzv. mehanizama kapaciteta, preko kojih se lomi i sudbina zemalja energetski oslobodjenih na proizvodnju struje iz termoelektrana na uglj. Španija je, naime, do sada bila protiv plana Komisije da postavi limit od 550g CO₂ u nacionalnim šemama podrške termoelektranama – čime bi se zapravo efektivno stavila zabrana državne pomoći TE na uglj, kao i „najpriljivijim“ TE na prirodni gas.

O tome se trenutno vodi rasprava unutar Evropskog parlamenta, čiji rezultati se očekuju u novembru, ili decembru, verovatno pre godišnje konferencije UN o klimi u Poljskoj. Zagovornici predloga Komisije navode za Euractiv da zaokret Španije obećava prihvatanje pomenutog limita od 550g CO₂, bez odobravanja izuzetaka i odlaganja njegovog stupanja na snagu 2025.

Protivnici predloga Evropske komisije okupljeni su oko Poljske, kojoj podršku daje nekoliko drugih EU zemalja, poput Francuske, Velike Britanije, Grčke, Mađarske i Irske, dajući Varšavi za pravo da brani potrebu održavanja mehanizama kapaciteta radi očuvanja energetske bezbednosti.

EU: Na mehanizme kapaciteta 58 milijardi evra

AMSTERDAM – Evropska unija je, na ime tzv. „mehanizama kapaciteta“ namenila 58 milijardi evra, pokazuje jedno novo istraživanje međunarodnog udruženja ekoloških aktivista Grinpis (Greenpeace), objavljeno 13. septembra.

Ova brojka inače uključuje kako prošle, tako i postojeće i planirane iznose za „mehanizme kapaciteta“ – odnosno šeme nacionalne podrške za održavanje u rezervi, ili u stendbaj režimu termoelektrana kojima se obezbeđuje rezerva u klasičnim elektranama za balansiranje prekidnih kapaciteta.

Poljska: Smanjenje uglja u energetskom miksu na 50% zahteva ulaganja od 70 mlrd evra

VARŠAVA – Cilj Poljske da smanji udeo uglja u njenom energetskom miksu na 50% do 2050. zahtevaće ulaganja od 70 milijardi evra, rekao je za **Reuters** ministar energije vlade u Varšavi Krzysztof Tchorzewski. Uglj donosi Poljskoj oko 80 odsto električne energije, a ta zemlja planira da uveća udeo obnovljivih izvora u tom miksu na 15% do 2020, sa sadašnjih 12%.

Vlada Poljske, izabrana 2015. godine delom na obećanjima da će braniti industriju uglja, promenila je ove godine tu strategiju i priznala potrebu uvećanja tzv. nisko-ugljeničnih energetskih kapaciteta. Poljski poslanici usvojili su u tom cilju u junu amandman na zakon o energiji sa ciljem uklanjanja prepreka investiranju u zelenu energiju, podseća **Reuters**.

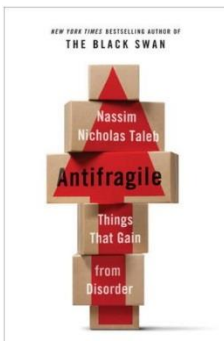
Potrebno je zamračenje, pa da tržište električne energije shvati ranjivost sistema

LONDON - Za razliku od računarskog virusa ili kibernetičkih napada na lični računar, napad na elektroenergetski sistem imao bi vrlo ozbiljne posledice jer se savremeni digitalni život više ne može zamisliti bez električne energije, objavio je **Energy and Carbon**.

Ovaj energetski blog u komentarisanoj ovoj pretnji navodi da direktori komunalnih firmi, vlade i regulatorna tela dosta potcenjuju sigurnost postojećeg elektroenergetskog sistema, „sve dok se jednom ne dogodi zamračenje.“

Mrežni operatori u pojedinim elektroenergetskim sistemima u svetu kontrolišu rad unazad 100 godina na isti način, iz prostorija iz kojih se centralno upravlja. Operatori su, doduše, poslednjih godina uložili veliki kapital u tehnološke platforme, što je rezultiralo pouzdanijim i kvalitetnijim 24-satnim snabdevanjem energijom. Međutim, ako se uspe upasti u taj sistem, onda agresor dobija potpunu kontrolu nad celim elektroenergetskim sistemom. To će izazvati zamračenje, a u slučaju Evrope, koja ima međusobno povezanu mrežu, šok će se osetiti na celom kontinentu, konstatuje komentar na blogu.

Energy and Carbon prenosi predlog profesora Nasim Nikolas Taleb, koji u knjizi posvećenoj ovoj pretnji (Antifragile: Things

That Gain from Disorder) navodi da je odgovor u stvaranju decentralizovanih sustava sa puno 'krhkih' delova, koji mogu učiti jedni od drugih, jer bi svaka jedinica imala improvizovani odgovor na neočekivani događaji. To znači da se mora povezati više, a ne manje inteligentnih uređaja sa elektroenergetskim sistemom, kao što

su, na primer, električna vozila sa velikim baterijama, što zauzvrat može poboljšati energetsku sigurnost. Da bi se to dogodilo, potrebno je resetovati tradicionalni odnos između snabdevača energijom, korisnika i operatora mreže kako bi se svi još dublje isprepletali sa tržištem električne energije, uz istovremenu decentralizaciju kontrole. To zahteva radikalno regulatorno preispitivanje, što je posebno teško sa obzirom na komercijalne interese postojećih igrača. U međuvremenu, javnost mora biti spremna i na život tokom zamračenja, konstatuje **Energy and Carbon**.

Evropski sud revizora: Vlade EU zanemaruju propise o kvalitetu vazduha

BRISEL – Vlade zemalja Evropske unije ne ispunjavaju obaveze vezane za maksimalne granice kvaliteta vazduha i one su već ispod preporuka Svetske zdravstvene organizacije (WHO), saopšteno je 11. septembra iz Evropskog suda revizora.

Nalaz ovog evropskog nadzornog tela objavljen je u vreme kada je Brisel prozvao čak 23 od 28 zemalja članica zbog neispunjavanja postojećih granica za emisije štetnih gasova, poput azot-oksida i lebdećih čestica izazvanih proizvodnjom i sagorevanjem energije.

Komisija je u maju najavila tužbu protiv Britanije, Francuske, Nemačke, Mađarske, Italije i Rumunije, kao zemalja sa najvećim obimom kršenja propisa o zagađenju vazduha u EU, podseća **Reuters**.

EU energetske firme protiv uvođenja post-Brexit tarifa na EU-VB interkonektorima

BRISEL – Pregovori između Brisela i Londona o izlasku Velike Britanije iz EU (Brexit) bi trebalo da obezbede „postizanje sporazuma o nepostojanju nameta u trgovini energijom, efikasne aranžmane u trgovini preko interkonektora i saradnju u razvoju tržišta za zajedničke usluge balansiranja,“ navodi se u pisanom apelu nekoliko energetskih grupacija, uključujući francuske gasne i elektroenergetske kolose Engie i EDF.

„Bilo kakva nametanje tarifnih ili ne tarifnih barijera za tokove energije preko interkonektora povećala bi troškove tranzicije ka nisko-ugljeničnoj energiji i unazadila rezultate klimatske politike,“ dodaju potpisnici, apelujući istovremeno na nastavak integracije veleprodajnih energetskih Velike Britanije i EU.

DNV GL: Gas preuzima primat nafte već u 2026.

OSLO – Globalna potrošnja energije dobijene sagorevanjem prirodnog gasa premašiće naftu kao tradicionalno glavni izvor energije već 2026. godine, pokazuje studija o energetske tranziciji koju je 10. septembra objavila konsultantska kompanija DNV GL.

Norveški konsultant ipak ukazuje da će nafta i gas i dalje pokrivati značajnih 40 odsto svetske energetske potrošnje u 2050, u poređenju sa današnjih 53 odsto. „Sirova nafta će i dalje biti potrebna tokom energetske tranzicije, ali sa osetnim smanjenjem potrošnje.

„Mada naš model ne uzima u obzir kratkoročne geopolitičke prilike, ili lokalnu potrošnju vezanu za energetske sigurnost, mi vidimo da će gas nadvladati naftu u 2026. godini i postati dominantan izvor energije,“ navodi se u izveštaju norveške kompanije specijalizovane za globalno osiguranje kvaliteta i upravljanje rizicima. „Očekujemo da potrošnja nafte u svetu dostigne vrh (peak oil) u 2023, a da globalna potrošnja prirodnog gasa stigne do tog vrhunca u 2034. godini,“ navodi DNV GL.

Globalna potrošnja energije na vrhuncu 2035.

Prema analizi eksperata norveške firme, finalna globalna potrošnja energije – odnosno, ukupna energija koju potroše finalni korisnici, kao što su stanovanje, proizvodnja i transport – dostići će vrh u 2035. godini sa oko 468 egadžula (EJ - exajoules) (1 EJ = 10⁸ džula), što je 15 odsto iznad potrošnje u 2017.

Kao posledica jačanja mera energetske efikasnosti, prvenstveno rukovođene elektrifikacijom svetskog energetskeg sistema, gde će obnovljivi izvori dobijati sve veće mesto, globalna finalna potrošnja energije će pasti do 2050. na 450 EJ, navodi se u izveštaju.

To će biti posledica društvenog prihvatanja baterija ili vozila sa vodoničnim gorivim ćelijama i povećanjem efikasnosti motora sa unutrašnjim sagorevanjem,“ navodi DNV-GL

Iz nafte 25% svetske potrošnje energije do 2050.

„Jednom kada dostigne vrhunac u narednih pet godina, predviđamo da će globalna tražnja za naftom do 2050. godine biti na 50 posto današnjih nivoa proizvodnje“, dodao je DNV GL. Prema procenama kompanije, gas će zadovoljiti 25 odsto svetske potražnje energije do sredine stoleća. „Kao najmanje ugljenično fosilno gorivo, prirodni gas će tokom tranzicije igrati ključnu ulogu u obezbeđivanju energetske sigurnosti i stabilnosti zajedno sa promenljivim obnovljivim izvorima energije“, stoji u izveštaju uz konstataciju da će i dalje biti potrebno investiranje u nove naftne i gasne projekte.

Prema izveštaju, svetske rezerve nafte i gasa smanjuju se za oko 5 procenata godišnje zbog postojećeg iscrpljivanja depozita. „Potrebno je razviti nove resurse kako bi se, s jedne strane, nadomestili efekti smanjenja i s druge, zadovolji nova potražnja“, navodi se u izveštaju.

Na pomolu dogovor o nastavku tranzita ruskog gasa preko Ukrajine?

BRISSEL – Evropska unija, Ukrajina i Rusija dogovorile su se tokom tripartitnih pregovora na ekspertskom nivou, 12. i 13. septembra u Briselu, da nastave razgovore o formi novog ugovora o tranzitu ruskog gasa posle 2019. preko Ukrajine do zemalja EU, saopštila je portparolka Maroša Šefčoviča, potpredsednika Evropske komisije zaduženog za energiju, Ana-Kaisa Itkonen.

Ona je za novine Kyiv Post kazala da je „sastanak doneo bolje razumevanje inicijalnih pozicija i očekivanja strana oko ključnih odredbi mogućih budućih okvira tranzita (gasa), odnosno preciznije: pravnog okvira, budućeg operatora transportnog sistema u Ukajini i gledanja na metodologiju za određivanje tarifa za transport gasa.“ Do kraja septembra očekuje se nova runda pregovora na ekspertskom nivou, javila je agencija **Platts**.

Rumunski Transgas ponudio ustupke u transportu gasa prema susedima

BRISSEL - Evropska komisija saopštila je u petak da je pozvala zainteresovane strane da se izjasne o predlozima rumunskog Transgasa kako da se reši antimonopolska istraga koju je „vlada“ Evropske unije pokrenula u junu prošle godine protiv operatora sistema za transport prirodnog gasa, zbog sprečavanja slobodnog protoka gasa susednim zemljama EU, posebno Mađarskoj i Bugarskoj.

Transgaz je, kao rešenje spora, ponudio obaveze povećanja izvoznih kapaciteta od 0,1 milijardu kubika gasa godišnje (mlrdm³/g) na 4 mlrdm³/g na interkonekcijskim mestima sa Mađarskom i Bugarskom i garantovao ih kao minimalne čvrste kapacitete.

Rumunski operator, takođe, nudi kao rešenje garancije da tamošnji regulator tržišta energije ARNE neće imati diskriminatorni pristup između izvoznih i domaćih učesnika za Transgasov predlog tarifa za transport gasa. Najzad, Transgas obećava da će se uzdržati od upotrebe bilo kojih drugih sredstava za ometanje izvoza gasa, prenosi **Platts**.

Putin: Turski tok možda kroz Mađarsku

MOSKVA -- Predsednik Rusije Vladimir Putin izjavio je da ne odbacuje mogućnost da jedan kopneni deo gasovoda "Turski tok" prođe kroz Mađarsku.

"Razmatramo mogućnost povezivanja mađarskih partnera na nove rute za transport ruskog gasa do Evrope. Ne odbacujem mogućnost da, nakon završetka Turskog toka,

jedan kopneni deo gasovoda prođe kroz Mađarsku", rekao je Putin na konferenciji za novinare posle razgovora u prošli utorak sa mađarskim premijerom Viktorom Orbánom u Moskvi, prenosi ruska agencija **Tass**.

"Tranzit ruskog prirodnog gasa do Evrope ide preko Mađarske. Podzemna skladišta na mađarskoj teritoriji obezbeđuju pouzdane i nesmetane isporuke gasa evropskim potrošačima, čak i u vreme najveće tražnje", dodao je Putin.

Upućeni navode da problem realizaciji ideja transporta ruskog gasa drugim krakom Turskog toka kroz Mađarsku predstavlja namera tamošnjih regulatora da u skladu sa evropskim energetske propisima zahtevaju za taj pravac primenu tzv. principa pristupa treće strane, dok Gasprom traži pravo izuzeća od te mere, kakvo je inače dato nekim ne-ruskim snabdevačima.

Trump: Nećemo sankcionisati kompanije iz projekta Severni tok 2

VAŠINGTON - Predsednik SAD Donald Tramp kritikovao je u susretu sa poljskim predsednikom Andžejom Dudom u Vašingtonu ruski gasovod Severni tok 2, ali je rekao i da SAD neće sankcijama zaustaviti taj projekat.

"Ne planiramo to (sankcije). Jednostavno smatramo da je veoma nesrećno što Nemci plaćaju milijarde dolara za isporuke gasa iz Rusije ", odgovorio je Tramp nakon sastanka, novinaru državnog Poljskog radija.

Zvanična Varšava od početka je protiv izgradnje ruskog gasovoda na dnu Baltika i njegovog proširenja Severni tok 2, između ostalog zato što time ruske isporuke u Zapadnu Evropu zaobilaze teritoriju Poljske, ali i Ukrajine i Slovačke.

Nemačka želi da se priključi Inicijativi tri mora?

BUKUREŠT - Nemačka želi da se pridruži, kao punopravna članica, Inicijativi tri mora, najavio je 18. septembra u Bukureštu ministar spoljnih poslova te zemlje Heiko Maas. "Unutar EU je važan signal kad zemlja poput Nemačke ne gleda samo prema zapadu, već i u smeru naših istočnih suseda. To je naša nova istočna politika," prenosi **EUobserver**.

U radu Inicijative tri mora učestvuju baltičke zemlje, Estonija, Litvanija i Letonija, članice tzv. Višagradске grupe Poljska, Slovačka, Češka i Mađarska kao i Austrija, Slovenija, Bugarska, Rumunija i Hrvatska.

Na prvom susretu u Dubrovniku 2016. zemlje inicijative su se obavezale za bolju saradnju na području energetike i infrastrukture. Jedan od glavnih projekata bi pritom trebala biti tzv. Via Carpatia od Baltika do Soluna. Važan projekat bi trebalo da bude i izgradnja terminala za utečnjeni prirodni gas na Krku u Hrvatskoj.

Na zapadu Evropske unije se Inicijativa tri mora kritikuje i na nju se gleda kao na neku vrstu protivteže „starom jezgru Unije“, komentariše **SEEBiz** i dodaje da se zato već duže vreme raspravlja o uključivanju Nemačke u njen rad, bilo kao zemlja partner ili punopravni član.

Evropski Big Oil pred „monumentalnim“ skokom ulaganja u čistu energiju

LONDON – Vodeće evropske naftne kompanije troše oko pet odsto njihovih ukupnih kapitalnih ulaganja na „nove energije“ – niskougljenična goriva i sisteme, navodi u najnovijoj analizi JP Morgan i dodaje da se taj iznos mora uvećati na devet odsto do 2020., a potom na 17 odsto do 2025. Investiciona banka odatle konstatuje da se te Big Oil kompanije nalaze pred monumentalnim rastom troškova, zbog postavljanja oštrih klimatskih ciljeva za ovu i narednu dekadu u Evropi.

JP Morgan upozorava da bi veća ulaganja u čista goriva mogla uticati na evropske naftne kolose da ne ispune ciljeve proizvodnje nafte i prirodnog gasa, ili na manje dividende akcionarima koji s druge strane očekuju upravo obrnuto – veći povrat uloženoj usled rasta cena nafte.

Američki naftni giganti se pridružili klimatskoj inicijativi

HJUSTON – Exxon Mobil i Chevron odlučili su da se pridruže rivalima iz Evrope i drugih delova sveta u inicijativi čiji je cilj smanjenje emisija ugljendioksida u naftnom i gasnom sektoru, objavljuje u četvrtak Reuters informaciju dobijenu iz dva upućena izvora.

Odluka predstavlja zaokret od 180 stepeni dva američka naftna giganta koji su odbijali da se uključe u tzv. Naftnu i gasnu klimatsku inicijativu (OGCI) koju je 2016. godine pokrenulo deset kompanija, uključujući britanske BP i Royal Dutch Shell, francuski Total, kao i njihove kineske, meksičke, brazilske i saudijske rivale.

Inicijativa je prošle godine otvorila fond od milijardu dolara namenjen razvoju tehnologija čiste energije u ovom sektoru energije.

Exxon, inače, trenutno prolazi kroz nekoliko tužbi u SAD zbog navodnog prikrivanja saznanja o štetnim posledicama eksploatacije nafte i gasa po životnu sredinu.

Broj „prljavih“ dizelaša i dalje raste u Evropi

LONDON – Broj „prljavih“ dizel vozila na evropskim putevima i dalje se uvećava, tri godine posle početka famoznog Dieseldgate skandala, pokazuje jedan novi izveštaj, objavljuje u sredu **The Guardian**.

Kada je izbio taj skandal, septembra 2015, evropskim drumovima kretalo se 29 miliona dizel vozila, čije su emisije štetnih gasova osetno premašivale zvanične EU limite, da bi od tada njihov broj dostigao 43 miliona, pokazuje ove nedelje objavljena analiza grupe Transport & Environment (T&E).

Eksperti navode da će broj zagađujućih dizel vozila nastaviti da raste do septembra 2019, kada će novi EU propisi primorati starije modele da izađu iz prodajnih salona.

T&E je izračunao broj „prljavih“ dizelaša koristeći podatke iz istraga koje su sprovele posle Dieseldgate-a sprovele vlade vodećih evropskih zemalja, kao i podatke iz nezavisnih ispitivanja, kao što je Emissions Analytics. Vozila koja su u realnoj vožnji emitovala preko dva puta iznad zvaničnog EU laboratorijskog limita smatrana su prljavim. T&E je zatim na osnovu podataka o prodajama izračunao njihov ukupan broj.

Najnoviji dizel motori emituju otprilike istu količini azot-oksida kao i benzinci, ali 18 odsto manje ugljendioksida, kaže Nick Molden, čelnik firme Emissions Analytics. Električni

automobili su i dalje skupi, pa se većina kupaca opredeljuje za benzince. Ipak, proizvođači automobila su pred velikim izazovom da povrate poverenje u dizelaše, dodaje Molden

Hrvatska država opet oduzela dozvolu za istraživanje kompaniji Ina

ZAGREB – Vlada Hrvatske ponovo je, po treći put, oduzela dozvolu naftnoj kompaniji Ina za istraživanje nafte i gasa u istražnom delu reke Sava.

Iz kompanije kojom upravlja mađarski MOL je najavljeno da će se opet obratiti sudu radi zaštite svojih interesa. U Ini ističu da je rešenje doneseno uprkos presudi Visokog upravnog suda iz jula ove godine, kojom je zbog poništena ranija identična odluka Vlade u Zagrebu uz obrazloženje da za takvu meru nije bilo valjanih razloga.

Reč je inače o sporu otvorenom još 2011. godine, kada je Ministarstvo privrede oduzelo Ini licence za istraživanje ugljovodonika u područja Sava, Drava i Severozapadna Hrvatska, tvrdeći da Ina nije ispunila preuzete obaveze za ta područja. Iste godine Ina je podnela tri žalbe Upravnom sudu, koji je ukinuo rešenja Ministarstva. Međutim, Ministarstvo je donelo nova rešenja kojima je ponovo oduzelo Ini odobrenja za istraživanje. **Energetika-net**